

הגנה על אזרחים

מה-26 בינואר עד ה-1 בפברואר 2011

הגדה המערבית

הסלמה באלימות מתנחלים: שני פלסטינים נהרגו וחמישה נפצעו

שבוע זה, שבו רשם המשרד לתאום עניינים הומניטריים (OCHA) תשע תקריות במעורבות מתנחלים שהביאו לנפגעים פלסטיניים או לנזק לרכושם, כולל הריגתם של שני צעירים פלסטיניים בידי מתנחלים, התאפיין בהסלמה ניכרת ב אלימות מעשי ידי מתנחלים. אף שמתקפות מתנחלים מתרחשות על בסיס יומיומי כמעט, עד לאחרונה היו התקריות שהביאו לאובדן חיי פלסטינים נדירות יחסית, כאשר בשנתיים האחרונות היה רק מקרה הרג אחד מסוג זה.

שני מקרי ההריגה השבוע קרו בעקבות קטטה בין מתנחלים חמושים לפלסטינים לא חמושים, שרעו את עדריהם או עיבדו את אדמתם בקרבת התנחלות, ואשר לאחריה ירו כפי הנראה מתנחלים בפלסטינים למוות. התקרית הראשונה התרחשה ב-27 בינואר ליד התנחלות ברכה, וגרמה להריגתו של צעיר בן 18 מהכפר עיראק בורין הסמוך להתנחלות (נפת שכם). התקרית השנייה התרחשה יום לאחר מכן בקרבת התנחלות בת עין, והביאה להריגתו של נער בן 17 ולפציעתו של פלסטיני נוסף, שניהם מהכפר הסמוך, סאפא (נפת חברון).

כמו כן השבוע, בשלוש תקריות נפרדות, תקפו מתנחלים פיסית ופצעו ארבעה פלסטינים, ביניהם ילד ואישה, באזורי עין אל חילוה (נפת טובאס) ו-ואדי ג'יהאש (נפת חברון), ובכפר אל פסאיל (נפת יריחו). בראשונה מבין התקריות גנבו מתנחלים פרות אחדות, בנוסף על התקיפה.

נמשכות תקריות של השתלטות בלתי חוקית על אדמה פלסטינית השוכנת בקרבת התנחלויות, באמצעות יישור אדמות ו/או נטיעה עליהן. בתקרית אחת בנפת חברון עקרו מתנחלים 11 עצי זית וגפן עתיקים ליד הכפר בית אומר, ובתקרית אחרת נטעו עצים על אדמה השייכת לכפר אל עדיסה. בתקרית האחרונה באו למקום כוחות ישראליים, עקרו את העצים והורו למתנחלים לעזוב את השטח. בנפת ג'נין יישרו מתנחלים מהתנחלות מבוא דותן אדמה השייכת לכפר יעבד. בתקרית אחרת גרמו מתנחלים נזק לגדר בית בכפר עינבוס (נפת שכם), הציתו מכונית שחנתה בחצר הבית וכתבו כתובות על קירותיו.

כוחות ישראליים פצעו לפחות 26 פלסטינים

השבוע פצעו כוחות ישראליים לפחות 26 פלסטינים, במהלך עימותים בין פלסטינים לכוחות ישראליים בגדה המערבית, כולל ירושלים המזרחית. כן נפצעו השבוע שני שוטרי משמר הגבול הישראלי. מאז תחילת 2011 נהרגו חמישה פלסטינים על ידי כוחות ישראליים בגדה המערבית, ו-118 נפצעו, לעומת אפס הרוגים ו-73 פצועים באותה תקופה בשנת 2010.

בשני עימותים נפרדים בין כוחות ישראליים לתושבים הפלסטיניים של הכפר סילוואן בירושלים המזרחית נפצעו שישה פלסטינים, ביניהם שני ילדים (בני 10 ו-11) ושלוש נשים (אחת מהן הרה), לאחר שנפגעו ממיכל גז מדמיע או ששאפו גז מדמיע. כמו כן נגרם נזק לבית. השבוע, ב-31 בינואר, שחרר בית משפט ישראלי את חבר הוועד העממי של שכונת אל בוסתן שנעצר בשבוע שעבר במהלך מבצע חיפוש ומעצרים באזור, בתנאי שלא יחזור לסילוואן, שם מתגוררים הוא ובני משפחתו, לפרק זמן של חודש אחד. כמו כן הושת על האיש קנס של 3,000 ש"ח, ואם יפר את תנאי שחרורו ייקנס ב-10,000 ש"ח נוספים.

כמו כן בירושלים המזרחית נפצע שוטר משמר הגבול הישראלי מיידוי אבן, ושני פלסטינים נפצעו בעת שניסו להשליך בקבוק תבערה על כוח ישראלי – כל זאת במהלך עימות בין כוחות ישראליים לתושבי ראס אל עמוד. שוטר משמר הגבול נוסף נפצע בעימות נפרד, ליד מחסום קלנדיה, החולש על הגישה לירושלים המזרחית.

בנוסף, השבוע נפצעו לפחות 20 פלסטינים בעימותים שפרצו בין כוחות ישראליים לפלסטינים בכניסה לכפר בית אומר שבנפת חברון, במהלך הלווייתו של צעיר פלסטיני שנורה השבוע על ידי מתנחלים (ראו הסעיף שלעיל).

השבוע ניהלו כוחות ישראליים 52 מבצעי חיפושים ומעצרים ברחבי הגדה המערבית, כולל ירושלים המזרחית, נתון שהינו פחות ממחצית המבצעים שנרשמו בשבוע שעבר (107), והוא נמוך גם בהשוואה לממוצע השבועי של 92 מבצעים בשנת 2010.

המתאם ההומניטרי והתושב מטעם האו"ם מגנה הריסת תשתיות מים

השבוע פרסם המתאם התושב וההומניטרי מטעם האו"ם לשטח הפלסטיני הכבוש, מר מקסוול גילרד, הצהרה שבה הוא מגנה את הריסתם של בורות מים בשטח C של הגדה המערבית בידי הרשויות הישראליות. ב-2010 נהרסו 27 בורות ומערכות אחרות לאיסוף מי גשמים. מר מקסוול מסר כי הריסת תשתיות מים מאלץ את הקהילות הנפגעות, במקומות שבהם המים נדירים מלכתחילה והבצורת מהווה סכנה מתמדת, לפתח תלות גוברת במים יקרים, המסופקים במיכליות, ולפיכך אינם בני קיימא. השבוע לא נרשמו בשטח C או בירושלים המזרחית הריסות של מבנים בבעלות פלסטינית. מאז תחילת 2011 נהרסו בירושלים המזרחית ובשטח C של הגדה המערבית 28 מבנים בבעלות פלסטינית, הריסות שהביאו לעקירתם בכפייה של 70 בני אדם, ביניהם 40 ילדים, והשפיעו על רבים נוספים בשל הרס תשתיות המייצרות מחייה.

רצועת עזה

פצוע פלסטיני אחד; נמשכת הרגיעה היחסית

השבוע ניכרה ירידה משמעותית בתדירות של ירי טילים ופצצות מרגמה בידי פלגים פלסטיניים חמושים לעבר ישראל, וזה השבוע השני ברציפות שלא דווח על תקיפות אוויריות ישראליות. פלסטיני אחד נפצע על ידי כוחות ישראליים. מאז תחילת 2011 נהרגו שלושה פלסטינים (שניים מהם אזרחים) וחייל ישראלי אחד בהקשר של האלימות הישראלית-פלסטינית ברצועת עזה ובדרום ישראל, ונפצעו 12 פלסטינים (כולם אזרחים) וארבעה מאנשי הכוחות הישראליים.

ב-30 בינואר פצעו כוחות ישראליים עובד פלסטיני שאסף פסולת בניין וגרוטאות מתכת בקרבת הגדר המפרידה בין רצועת עזה לישראל, מצפון מערב לבית להיא, תקרית שהעמידה את מספר העובדים הפלסטינים שנפצעו ליד הגדר מאז תחילת 2011 לחמישה. ב-2010 נהרגו 52 פלסטינים בהקשרים דומים, ו-189 פלסטינים נוספים נפצעו. תקריות כאלה מתרחשות בהקשר של ההגבלות שמטילה ישראל על הגישה לאזורים המצויים במרחק של עד 1,500 מטרים מהגדר (ומהווים 17 אחוזים משטחה של רצועת עזה). כמו כן, במקרה אחד ביצעו כוחות ישראליים, מלווים בדחפורים ובטנקים, חדירה לעומק כמה מאות מטרים לתוך שטח עזה, ונסוגו אחרי שיישרו אדמות.

נמשכת אכיפתן של הגבלות הגישה לשטחי דיג המרוחקים יותר משלושה מיילים ימיים מהחוף; בתקרית אחת פתחו כוחות של חיל הים הישראלי באש על סירות דיג פלסטיניות, ירי שלא גרם לנפגעים או לנזק לסירות.

המאורעות במצרים משפיעים על תנועת בני אדם וסחורות אל עזה ומתוכה

ירידה משמעותית בפעילות במנהרות

בשל האירועים והמתיחות המתמשכת במצרים נעצרה כמעט לחלוטין הפעילות במנהרות שמתחת לגבול עזה עם מצרים, משום שלא ניתן היה להעביר סחורות ודלק דרך חצי האי סיני ולעברו המצרי של אזור הגבול, ליד המנהרות. הפעילות המסחרית במנהרות פחתה אמנם כבר לאחר ההחלטה הישראלית להקל את המצור, ב-20 ביוני 2010, אבל המשיכה להוות ערוץ חיוני להעברת סחורות, בעיקר חומרי בניין ודלק,

שכניסתם דרך המעברים הרשמיים עם ישראל עדיין מוגבלת, או שניתן לרוכשם במחיר נמוך יותר דרך המנהרות.

על פי הדיווחים, בשבועות האחרונים ועד ה-29 בינואר הועברו אל עזה מדי יום דרך המנהרות כ-100,000 ליטרים דלק וכ-600,000 ליטרים סולר. כתוצאה מהירידה בכמויות הדלק הנכנסות דרך המנהרות, דווח השבוע על תורים ארוכים בתחנות הדלק. אף שמחירי הסולר והדלק לא הועלו, הוחלה מערכת קיצוב שבמסגרתה יכול כל אדם לרכוש רק 20 ליטרים בקנייה אחת. ואף על פי כן, אם יידלדלו מאגרי הסולר והדלק ייאלצו תושבי עזה להשתמש בדלק שיירכש מישראל, (לרבות דלק תעשייתי לתדלוק תחנת הכוח) היקר פי שלושה מהדלק המצרי. המחסור בדלק עלול גם לפגוע בשירותים בתוך עזה, כולל אספקת חשמל, מים, טיפול בשפכים ובריאות.

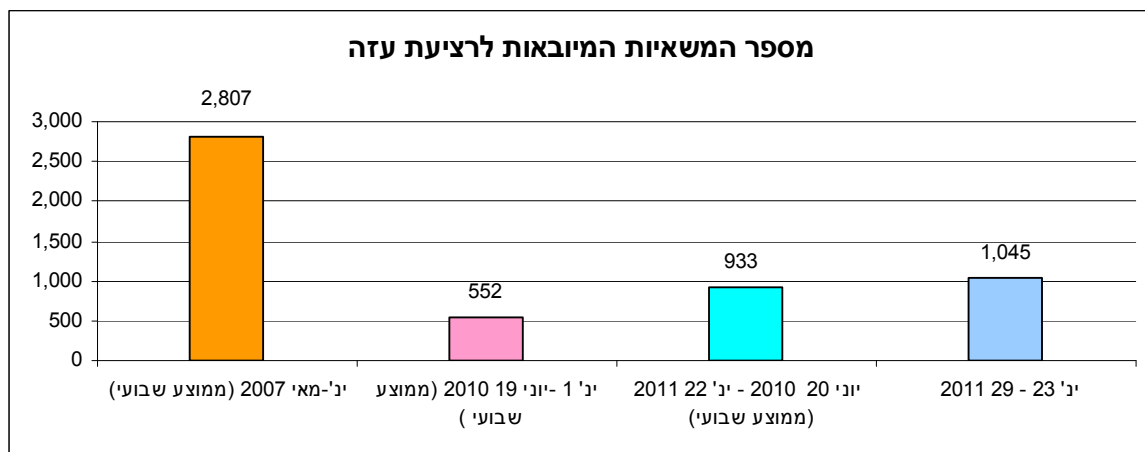
מעבר רפיח נסגר

מעבר רפיח, הנתון לשליטת הרשויות המצריות, לא נפתח כמתוכנן ב-30 בינואר, ומאז נותר סגור. אחרי סגירתו לפני שלוש שנים, עם השתלטות החמאס על עזה, נפתח המעבר מחדש באופן חלקי בתחילת יוני 2010 (ומאז דצמבר 2010 פעל חמישה ימים בשבוע). המעבר דרך רפיח, מוגבל למקרים הומניטריים מורשים, ביניהם מטופלים, סטודנטים הלומדים באוניברסיטאות בחו"ל ובעלי דרכונים זרים. מאז סגירת מעבר רפיח, ב-30 בינואר, לא יצאו דרכו חולים הזקוקים לטיפול רפואי בחו"ל; מדי חודש יוצאים בממוצע דרך מעבר רפיח 500 מטופלים, בעיקר כאלה הסובלים ממחלות כרוניות, אבל גם מטופלים שהרשויות הישראליות סירבו להעניק להם היתרי מעבר דרך ארז. מאז יוני 2010 עברו במעבר רפיח מדי יום כ-360 איש בממוצע בכל כיוון, לעומת 650 בני אדם שחצו בכל כיוון בחמשת החודשים הראשונים של 2006, לפני סגירתו החלקית של מעבר רפיח.

המעברים אל ישראל; עלייה בעתודות החיטה על חשבון יבוא חצץ

השבוע המשיכו כמויות מוגדלות של חיטה להיכנס אל עזה. נכון ל-1 בפברואר היו בעזה עתודות חיטה שיספיקו ל-15 ימים, כמות זהה לזו של השבוע שעבר, המהווה כמחצית מהעתודות שטחנות הקמח בעזה מחזיקות בדרך כלל.

הואיל ושרוול המסוע במעבר קרני, הפועל רק יומיים בשבוע, משמש להעברת חיטה וחצץ גם יחד, העלייה השבוע בכניסת חיטה באה על חשבון שינוע חצץ. כתוצאה מכך נאלצה סוכנות הסעד והתעסוקה של האו"ם להקפיא עוד אחד מ-26 מיזמי הבנייה המאושרים שלה, בשל מחסור בחצץ, שלא נכנס לעזה בשבועיים האחרונים. צעד זה מביא את המספר הכולל של מיזמי בנייה שהוקפאו לשלושה. הכנסת חצץ לרצועת עזה מוגבלת למספר מיזמים הומניטריים מאושרים המבוצעים על ידי ארגונים בינלאומיים.

נמשך היצוא המוגבל מהרצועה

השבוע הורשו מספר מטעני תותים ופרחים טריים, לצד מטען אחד של פלפלים, לצאת את עזה. מאז תחילת העונה, מן ה-28 בנובמבר עד ה-29 בינואר, הורשו לצאת את עזה בסך הכול 199 מטענים ובהם תותים (328 טונות, 175 מטענים), פרחים טריים (3.6 מיליוני פרחים; 22 מטענים) ופלפלים (4.3 טונות; שני מטענים). הכרזתן של הרשויות הישראליות מן ה-8 בדצמבר 2010, כי יתירו יצוא של סוגי מוצרים נוספים (הכוללים תוצרת חקלאית, ריהוט ומוצרי טקסטיל) מעזה נותרה ברובה לא ממומשת. מאז הטלת המצור, ביוני 2007, יצאו את עזה רק 459 מטעני יצוא (בעיקר תותים ופרחים טריים), לעומת ממוצע חודשי של 1,086 מטענים בחמשת החודשים הראשונים של 2007.

הפסקות חשמל יומיות עד 6 שעות; נמשך המחסור בגז בישראל

זה השבוע השלישי ברציפות (מאז ה-9 בינואר 2011) שרשות תחנת הכוח של עזה לא ביקשה לייבא משלוחי דלק תעשייתי מישראל. את מקום הדלק התעשייתי תפס סולר (המשמש בדרך כלל לכלי רכב), שהוא ממצרים דרך המנהרות העוברות מתחת לגבול עזה עם מצרים, ונרכש במחיר נמוך יותר מדלק תעשייתי (ראו הסעיף לעיל לחששות כעת ביחס להמשך אספקת דלק ממצרים). בששת השבועות האחרונים המשיכה תחנת הכוח של עזה להפעיל שתי טורבינות, ולהפיק סך של 60 מגה-ואט חשמל, עלייה לעומת 30 מגה-ואט שיוצרו בחודשים הקודמים. אספקת החשמל הכוללת בכל רחבי רצועת עזה הינה פחות מ-200 מגה-ואט (כולל חשמל הנרכש מישראל – 120 מגה-ואט – וממצרים – 17 מגה-ואט), כמות שמעריכים כי היא נמוכה ב-30 אחוזים מהצרכים היומיים של האוכלוסייה. מאז אמצע חודש דצמבר ממשיכה מרבית האוכלוסייה להתמודד עם הפסקות חשמל יזומות, הנמשכות 4 עד 6 שעות ביום, ירידה לעומת החודשים האחרונים, שבהם נמשכו הפסקות החשמל היזומות 8 עד 12 שעות.

השבוע ניכרה עלייה משמעותית בכמות הגז לבישול שנכנסה אל עזה (888 טונות), לעומת השבוע הקודם (421 טונות). ברם, על פי האומדנים מייצגות כמויות גז אלו שלושה רבעים בלבד מכמות הגז השבועית הדרושה לצורכי התושבים – 1,200 טונות. לדברי התאחדות בעלי תחנות הדלק, המספקים גם גז לבישול, תוכנית הקיצוב שהוחלה בנובמבר 2008 נותרת בתוקף, כשבכל זמן נתון פועלות פחות מ-10 מתוך 28 התחנות המספקות גז לבישול, והעדיפות באספקת הגז ניתנת לבתי חולים ולמאפיות.

הסיבה העיקרית למחסור בגז בישראל נותרת הקיבולת המוגבלת של מעבר כרם שלום, שבעברו הפלסטיני אין מתקן אחסון; במעבר נחל עוז, שנסגר על ידי הרשויות הישראליות בתחילת 2010, היה מתקן אחסון כזה.

הנוסח המחייב והמלא הוא המקור בשפה האנגלית; לקריאתו פנו לאתר OCHA

http://www.ochaopt.org/documents/ocha_opt_protection_of_civilians_2011_02_04_english.pdf